

KDE JE SVÄTOSŤ MOŽNÁ?

570/2018

www.inky.sk

21. 6. 2018

Mimo Cirkvi nielo spásy... a teda ani svätosti! A má to veľmi logickú príčinu...

Je to ako v Popoluške: vydala sa za princa a stala sa z nej princezná, pretože sa stala *účastnou* na kráľovskom majestáte svojho manžela, princa. My sa *zbožšťujeme* rovnako: stávame sa „*účastnými na Božej prirodzenosti*“ (2 Pt 1,4), prijímame od Boha „*účasť na jeho svätosti*“ (Hebr 12,10), aby sme tak z Božej lásky, milosrdenstva a nepochopiteľnej prajnosti „*Účasťou v Bohu sa ... [stali] milosťou tým, čím je Kristus svojou prirodzenosťou.*“ (Sv. Ján Damascénsky) Hoci... povedané úplne presne, tieto dary sme nedostali my. Žiaden človek ich nedostal ako jednotlivec. Dostal ich niekto iný: Božia Popoluška, tá opravdivá, ktorou je Cirkev. Veľký starokresťanský teológ Origenes o nej práve tak píše, keď hovorí: „*V minulosti bola neviestkou, no teraz je spojená s jedným čistým mužom, Kristom, ako čistá panna.*“ Hriech ju zvrhol, ponížil a pošpinil do popola tohto sveta. Ale „*Kristus miluje Cirkev a seba samého vydal za ňu,*“²⁶ aby ju posvätil očistným kúpeľom vody a slovom, ²⁷ aby si sám pripravil Cirkev slávnou, na ktorej niet škvrny ani vrásky, ani ničoho podobného, ale aby bola svätá a nepoškrvená.“ (Ef 5,25-27) A potom, keď bola takto očistená a zachránená, Pavol hovorí, že „*muž zanechá otca i matku a pripúta sa k svojej manželke a budú dvaja v jednom tele.*“³² *Toto tajomstvo je veľké; ja hovorím o Kristovi a Cirkvi.*“ (Ef 5,31-32) Od tej chvíle Kristus je Princom, Ženíchom a Manželom svojej Cirkvi a ona je Jeho nevestou a manželkou (Zjv 21,9) a v Kristovi princeznou a kráľovnou Neba. A pretože byť manželmi znamená byť „*jedným telom*“ – tak sú aj Kristus a Jeho Nevesta Cirkev, ako o tom svedčí Písmo, že sám Otec Krista „*ustanovil nad všetkým za hlavu Cirkvi,*“²³ ktorá je jeho telom, plnosťou toho, ktorý naplnia všetko vo všetkom.“ (Ef 1,22-23) Odvtedy platí to, čo kresťania vedeli od počiatku, že totiž „*náš Vykupiteľ sa ukázal ako jedna osoba so svätou Cirkvou, ktorú si pridružil.*“ (sv. Gregor Veľký, pápež) A tak, pretože je s Kristom jedno, je svätá ako On, je božská ako On. Áno, **Cirkev je zbožštená, jediná zbožštená Kristovým božstvom a jediná svätá Kristovou svätosťou a jediná spasená Kristovou slávou** – pretože ona a Kristus sú Jeden.

Ale čo potom my? **Ako je to s našou spásou?** My sa môžeme k Cirkvi alebo pridružiť – a byť spasení spolu s ňou; alebo sa k nej nepridružiť – a zostať zatratení mimo nej. Preto ju raní kresťania prirovnávali k Arche Noema, kde tiež platilo, že všetci v nej sa zachránili, všetci mimo nej zahynuli. Na toto nás upozorňuje pápež hneď v 6. bode, keď hovorí: „*Preto sa nik nespasí sám ako izolovaný jednotlivec.*“ Pred 500 rokmi si reformátori vymysleli, že spása je vec individuálna, že je to Ježiš Kristus ako „*osobný*“ Spasiteľ, ktorý zachraňuje jednotlivca – odtiaľ onen výraz „*osobný*“, čiže mňa ako osobu, ako individuum. „*Podľa Luthera kresťan stojí pred svojim Bohom sám, opierajúc sa len o svoju Bibliu.*“ (Karin Armstrongová). Často tomuto klamu podliehame aj my. Preto pápež opakuje to, čo vyjadril už Youcat, verzia KKC pre mladých ľudí, ktorý zdôrazňuje: „*Nikto sa nedostane do neba nejakou asociálnou cestou. Ten, kto myslí iba na seba a na spásu vlastnej duše, žije asociálne. Niečo také nie je mysliteľné ani v nebi ani na zemi.*“ (Youcat 122). **Ak chcem byť spasený, musím sa spasiť s Cirkvou a v Cirkvi. A ak sa chcem spasiť s Cirkvou a v Cirkvi, musím sa k nej pridružiť, stať sa jej súčasťou, pretože „mimo Cirkvi nielo spásy“ (KKC 846).**

Ako sa môžem k Cirkvi takto pridružiť? Pápež pokračuje: „*Boh nás povoláva s tým, že berie do úvahy zložitú spleť medzi-osobných vzťahov, ktoré sa vytvárajú v ľudskom spoločenstve: Boh chce vstúpiť do ľudovej dynamiky, do dynamiky ľudu.*“ (GE 6)

Cirkev je *communio sanctorum*, spoločenstvom svätých – spleťou a sieťou vzťahov. Pridružiť sa k Cirkvi znamená vstúpiť do tejto siete vzťahov, stať sa súčasťou *veľkého obrazu*, ktorý maľuje Duch Svätý a ktorým na Tele Cirkvi spodobuje Tvar Ženicha Ježiša Krista. Každý z nás má v tejto sieti vzťahov a na tomto obraze svoje vlastné a nezastupiteľné dielo. Ako pápež vysvetľuje: „*V procesoch blahorečenia a svätorečenia sa berú do úvahy znaky hrdinstva v praktizovaní čnosti, odovzdanie života v mučeníctve, a tiež prípady, pri ktorých došlo k obetovaniu vlastného života za druhých, až po hranicu smrti,*“ (GE 5) ale súčasne „*Páči sa mi vidieť svätosť v ľude trpezlivého Boha: v rodičoch, ktorí s veľkou láskou vychovávajú svoje deti; v mužoch a ženách, ktorí pracujú, aby domov priniesli chlieb, v chorých... Je to mnoho ráz svätosť „vedľajších dverí“, tých, ktorí žijú medzi nami a sú odrazom Božej prítomnosti, alebo - aby som použil iný výraz - „strednej triedy svätosti.“*“ (GE 7). Tak, ako píše už Pavol (1Kor 12,18-25), niekedy je vonkajší prejav svätosti ohromujúci a sleduje ho pomaly celý svet ako u Jany z Arku, Matky Terezy či Jána Pavla II. Niekedy je navonok sotva viditeľný a všimne si ho len zopár najbližších, ako u Chiary Luce Badano či Tita Zemana. Ale vždy je to jedna a tá istá svätosť Kristova, ktorá žiari z každého kresťana, ktorý sa Duchom necháva votkávať do pradiava vzťahov Nevesty Cirkvi, aby sa tak stal súčasťou Kristovej svätej Tváre, spodobenej v Tele Cirkvi. **Byť pridružený k Cirkvi teda znamená skutočne vstúpiť do jej spoločenstva, do jej konkrétnych medziľudských vzťahov s konkrétnymi bratmi a sestrami v jej konkrétnom spitommení, ktorým je pre nás v praxi farnosť – tým, že žijeme a uskutočňujeme spiritualitu spoločenstva** podľa sv. Jána Pavla II., čiže „*zameranie pohľadu srdca na tajomstvo toj jediného Boha, ktorý v nás prebýva a ktorého svetlo treba vnímať aj na tvári bratov a sestier vedľa nás. ...schopnosť cítiť brata a sestru vo viere v hlbokoj jednote tajomného tela - Cirkvi, čiže ako "niekoho, kto patrí ku mne", aby som vedel spolu s ním prežívať jeho radosti a jeho bolesti, uhádnuť jeho želania, postarať sa o jeho potreby a ponúknuť mu pravé a hlboké priateľstvo. ... schopnosť vidieť v druhom predovšetkým pozitívne prvky, aby sme ho prijímali a hodnotili ako Boží dar, a to nielen ako dar pre druhého, ktorý ho priamo prijal, ale aj ako "dar pre mňa". ... vedieť bratovi "urobiť miesto", nieť si vzájomne bremená (Gal 6,2) a premáhať egoistické pokušenia, ktoré nás neustále napádajú a budia rivalitu, karierizmus, nedôveru a žiarlivosť.*“ (Novo millenio ineunte 43)

Nakoniec v bode 9 pápež píše: „*Ale aj mimo Katolíckej cirkvi a v rozličných prostrediach Duch vzbudzuje „znaky svojej prítomnosti, ktoré pomáhajú Kristovým učeníkom.“*“ Pripomína nám tak bod KKC 838, ktorý hovorí: „*Nespasí sa, hoci je začlenený do Cirkvi, kto nezotrva v láske, lebo zostáva síce v lone Cirkvi „telom“, ale nie „srdcom.“*“ **Tí, ktorí hoci aj mimo viditeľného organizmu Kristovej katolíckej cirkvi vyznávajú katolícku vieru (hoci bez vlastnej viny nie úplne a nie dokonale) a žijú tak katolícky život ako najlepšie dokážu – zotrávajú „v láske“ a sú teda opravdivo spojení s Cirkvou a v nej a skrze ňu dosahujú aj Boží dar svätosti a spásy.** Na rozdiel od tých, ktorí síce formálne v organizme Cirkvi akože sú – „chodia do kostola“ a „majú na poriadku“ sviatosti, ako sa to hovorí – ale nie sú v láske votkaní do jej spoločenstva, reálne „nezotrávajú v láske“ Cirkvi, stoja bokom. Ostávajú tak mimo spoločenstva Cirkvi – a teda aj mimo jej svätosti, Daru, ktorý Pán daroval svojej Neveste a všetkým v nej v jeden Ľud zjednoteným.